

Ryc. 100. Uczniowie i nauczyciele Szkoły Powszechnej w Skierbieszowie w 1937 roku, z archiwum UG w Skierbieszowie.

Wybudowali natomiast w XIX wieku dom modlitwy, który przypuszczalnie spłonął w 1915 roku, dlatego w latach 20. XX wieku postawili nowy. Zbudowano go ze starego budynku drewnianego, na wysokiej podmurówce i przykryto gontowym dachem naczółkowym. Obok zbudowano także drewnianą łaźnię, również krytą gontem. W 1884 roku wyznaczono w Skierbieszowie dla Żydów miejsce na cmentarz i zapewne przez krótki czas chowano tutaj zmarłych. W okresie międzywojennym kirkut nie był użytkowany, a zmarłych z tych okolic chowano w Kraśnicy. Podczas II wojny światowej Niemcy wymordowali ludność żydowską ze Skierbieszowa i okolic.

Tradycje szkolne sięgają w Skierbieszowie 1 poł. XVII wieku, kiedy istniała tutaj szkoła parafialna przy miejscowym kościele⁴⁵⁴. W 1817 roku wizytacja biskupia wymieniała szkołę prywatną⁴⁵⁵, natomiast szkołę ele-

mentarną, a potem początkową wymieniając źródła z końca XIX i początku XX wieku. W latach 1891-1895 uczyła tutaj Helena Mogielnicka⁴⁵⁶, w 1899 roku Konstancy Józko⁴⁵⁷, w 1900 roku Wasyl Zelenna⁴⁵⁸, w 1903 roku Antoni Chrysteńko⁴⁵⁹, w latach 1904-1908 Aleksander Szulc⁴⁶⁰, w 1910 roku Maria Maciej⁴⁶¹, a w 1914 roku Paweł Goroszeko⁴⁶². Działalność szkoły była finansowana z funduszy zaborcy, np. w 1911 roku szkoła w Skierbieszowie otrzymała 420 rubli⁴⁶³. W 1916 roku otwarto tutaj polską, powszechną szkołę 2-klasową, która mieściła się od 1917 roku w nowo zbudowanym

⁴⁵⁶ Pamiatnaja kniżka.... na 1891 god, s. 194;.... na 1895, s. 202.

⁴⁵⁷ Pamiatnaja kniżka.... na 1899 god, s. 172.

⁴⁵⁸ Pamiatnaja kniżka.... na 1900 god, s. 173.

⁴⁵⁹ Pamiatnaja kniżka.... na 1903 god, s. 188.

⁴⁶⁰ Pamiatnaja kniżka.... na 1904 god, s. 230;.... na 1908 god, s. 158.

⁴⁶¹ Pamiatnaja kniżka.... na 1910 god, s. 163.

⁴⁶² Gubernia Chełmska 1914 r., s. 238.

⁴⁶³ W. Z. Romanowski, Oświata ludowa w początkach XX wieku, [w:] Zamość i Zamojszczyzna w dziejach i kulturze polskiej, Zamość 1969, s. 271.

⁴⁵⁴ J. Chachaj, Łacińskie szkolnictwo parafialne na Rusi Koronnej od XVI do XVIII wieku, Lublin, s. 149.

⁴⁵⁵ J. A. Wadowski, Kościoły diecezji..., s. 56.

drewnianym, parterowym budynku. Miał on dwie sale lekcyjne i mieszkanie dla nauczyciela. Pierwszą nauczycielką w 1916 roku została Józefa Münnichówna. Później uczyli tutaj: Jadwiga Czarniecka (1917-1918), Leokadia Hintz (1918-1919), w latach 1919-1920 Władysław i Józefa Dąbrowscy oraz Sabina Dobrowolska, a w latach 1920-1921 Aniela Dobrowolska, Maria Wójtowicz, Katarzyna Wójtowicz i Leon Wójtowicz. Kierownikiem tej szkoły w latach 1921-1936 był Rudolf Bisch, w latach 1936-1937 Emil Ostaszewski, w latach 1937-1938 Stefan Tarankiewicz, a w latach 1938-1944 Władysław Keyha⁴⁶⁴.

Szkoła systematycznie zwiększała swój stopień organizacyjny aż do 7-klasowej. Ponieważ drewniany budynek szkolny okazał się za ciasny, dlatego w latach 1928-1930 wybudowano murowany, piętrowy gmach szkolny. Była to 7-klasowa Publiczna Szkoła im. Ignacego Mościckiego. Wyposażona była w 10 klas lekcyjnych, salę gimnastyczną, bibliotekę, gabinet dyrektora, sekretariat, toaletę. W 1930 roku naukę podjęło 243 dzieci. W okresie międzywojennym uczyli tu: Zofia Bisch, Bronisława Taraszkiewiczówna, Zofia Nowakowska, Bronisława Krasucka, Stefan Teraszkiewicz, Władysław Sękiewicz, Józefa Gładysz, Bronisława Gładysz, Bronisława Kwaśniewska, Julian Chmielewski, Stefania i Ferdynand Kirschowie oraz Maria Pietrzak.

W 1944 roku otwarto ponownie szkołę, a jej pierwszym kierownikiem w latach 1944-1946 był Roman Dobrzański. Gmach szkolny został podczas II wojny światowej znacznie uszkodzony, dlatego zajęcia odbywały się w kilku budynkach, znacznie oddalonych od siebie.

W latach 1949-1951 odbudowano przedwojenny budynek szkolny, gdzie z powrotem rozpoczęto naukę. Funkcję kierownika pełnili kolejno: Józef Sokołowski (1947-1948), Maria Jankowska (1948), Tadeusz Gawłowski (1948-1972)⁴⁶⁵, Marian Cieplichowicz (1972-1984), Barbara Dymańska (1984-1986), Irena Klonowska (1986-1997), Anna Węclawik (1997-2001) i od 2001 roku Jolan-

⁴⁶⁴ APZ, Akta Inspektoratu Szkolnego Zamość 1916-1950.

⁴⁶⁵ Tamże.

Ryc. 101. Budynek szkoły drewnianej w Skierbieszowie z 1917 roku, fot. z Kroniki SP w Skierbieszowie.

Ryc. 102. Marian Cieplichowicz, dyrektor szkoły w Skierbieszowie w latach 1972-1984, fot. z archiwum UG w Skierbieszowie.

ta Sawicka-Żywicka. Wzrost liczby uczniów spowodował rozbudowę szkoły. Dobudowano kolejne skrzydło, a w 2001 roku oddano do użytku salę gimnastyczną z przeznaczeniem dla szkoły podstawowej i gimnazjum. W 2008 roku Szkoła Podstawowa podpisała porozumienie partnerskie z polską szkołą średnią nr 24 im. Marii Konopnickiej we Lwowie.

Gimnazjum skierbieszowskie powstało w 1999 roku i od początku kieruje nim dyrektor Anna Węclawik, a jej zastępcą jest Anna Czocho. Zajmuje ono dobudowane piętrowe skrzydło przy Szkole Podstawowej.